

BorÁ³ka

SzerzÁ: KapallÁ³ G. Gyula
2012. májijus 21.
UtolsÁ³ frissÁ-tÁ@s 2012. májijus 21.

A kÁzÁzÁnsÁges borÁ³ka (*Juniperus communis*) a ciprusfÁlÁk csalÁjdiÁjba tartozÁ³ ÁrÁkzÁld nÁvÁnyfaj. FÁ±szer- gyÁ³gynÁvÁny. NÁpies neve: aprÁ³ fenyÁ, borostyÁntÁ¼ske, borosÁjn, borovicska, fenyÁ'tÁ¼ske, borsikafenyÁ, borsfeny fenyÁmag, gyalogfenyÁ, tÁrpeborÁ³ka, tÁrviskÁs fenyÁ, borÁ³kafenyÁ, gÁ³zsfenyÁ, pattanÁ³fenyÁ, komkÁk.

3â€5 m magasra nÁvÁ, ÁrÁkzÁld cserje. Sudara bÁ³kolÁ³. A nÁivarÁ³ egyedek rendszerint elfekvÁk, a hÁ-mivarÁ³ pÁlÁ inkÁjbb feltÁrekvÁk, esetenkÁnt oszloposak. MÁjodik Áves, Árett, sÁtÁt kÁkesfekete, hamvas-fÁnyes, meghÁ³os fekete borsnÁjI valamivel nagyobb szemÁ± tobozbogyÁ³ja (*galbulus*) a borÁ³kabogyÁ³ (*Juniperi fructus*); a bogyÁ³s gyÁ¼mÁlcsÁk egyike. Az elsÁ Ávben zÁld marad, Ás csak a MÁjodik, ritkÁjbban a harmadik Ávben Árik be, ezÁrt Ás Áretlen bogyÁ³k gyakorta lÁjthatÁ³k ugyanazon a nÁvÁnyen. Az Árett bogyÁ³ fÁnyes feketÁskÁk, ÁjtmÁrÁje 5 bevonata kÁkes-hamvas, viaszos.

RÁgÁ³ta hasznÁjlik fÁ±szernek, fÁznek belÁle lekvÁrt Ás borÁ³kapÁjrlatot, Ás felhasznÁjlik a gin, jenever Á-zesÁ-tÁ. A csÁ-pÁ's, Ádes-kesernyÁs, zamatos, nagyon aromÁjs Á-zÁ± bogyÁ³jÁbÁ³l desztillÁjlik a borÁ³kaolajat, ami fÁ±szer- ÁlikÁreszenciÁk alapanyaga. OlajÁjt Ás a zÁld rÁcszek lepÁjrlÁjsa utÁjn fennmaradÁ³ kÁjtrÁjnyt mÁj az Á³kori Egyiptomba hasznÁjltÁk a balzsamozÁ³ szerekben â€ az olajat gyÁ³gyÁ-tÁjsra is. Ma fÁkÁnt illatszerek alapanyaga, de fÁjÁjt mÁj az rÁ³maiaiak is fÁ¼stÁlÁkben hasznÁjltÁk.

FÁ±szerkÁnt frissen vagy szÁjrá-tva, egÁszben vagy ÁrÁlve hasznÁjlik â€ kÁ¼lÁnÁsen a vadhÁ³okhoz, de májrtÁ pÁjok Á-zesÁ-tÁsÁre, sÁt, hÁ³ok fÁ¼stÁlÁsÁchöz is kitÁnÁ. Kellemes illata miatt a hÁ³pÁjok Ás hÁ³sfÁ¼stÁlÁ legfÁbb alkotÁ³rÁsze. A grillezett hÁ³ok borÁ³kÁjs fÁ¼stben finom aromÁjs Ázt kapnak. Az egÁszben vagy felezve hasznÁjlt bogyÁ³t tÁjlalÁjs elÁtt ki kell szedni az ÁtelbÁl. HasznÁjlik fÁzelÁkekek, salÁjÁk, savanyÁ³ kÁjposzta, marinÁ halÁtelek, sonkapÁjok Á-zesÁ-tÁsÁchöz is.

TermÁse a Magyar GyÁ³gyszerÁnyben, illetve az EurÁ³pai GyÁ³gyszerÁnyben *Junipero galbulus* nÁven drogalapanyagkÁnt szerepel. GyÁ³gyteakeverÁcekekben vizelethajtÁ³, emÁsztÁst serkentÁ, vesekÁoldÁ³, epekÁoldÁ³ hatÁjsÁ³. KitÁnÁ izzasztÁ³ hatÁjsÁ³, de reumatikus panaszokra is jÁ³.